

ראש השנה דף ב'משנה

ארבע ראשי שנים הם.....	ראש השנה ל..	
1 - א' ניסן	מלכים	מונים שטרות למנין שנות המלך משנה שעומד בה
	רגלים	מפרש בגמרא
2 - א' אלול (ת"ק) א' תשרי (ר' אלעזר ור' שמעון)	מעשר בהמה	אין מעשרין משנה זו לשנה אחרת
3 - א' תשרי	שנים	מפרש בגמרא
	שמיטה, יובל	איסור חרישה וזריעה מן התורה מתחלת מא' תשרי
	נטיעה	אפילו נטע באב, שנה שנייה מתחלת בתשרי
	ירקות	מעשר ירק, שאין תורמין ומעשרין מן הנקלט לפני ראש השנה על הנקלט לאחר ראש השנה
4 - א' שבט (בית שמאי) ט' שבט (בית הלל)	אילן	אין מעשרין פירות האילן שחנטו קודם שבט על שחנטו לאחר שבט

גמרא

נפק"מ שא' ניסן ראש השנה למלכים לשטרות, שאז ידעין דאם כתב שטר בכסלו בשנה שלישית, וההלואה היה בתמוז בשנה שלישית, אז ידעין דהוי שטר מאוחר וכשר. ואם כתב שטר בתמוז וההלואה היה בכסלו, ועכשיו יטרפו מלקוחות מתמוז שהיתה קודם הלואה, ואין יכול לעשות כן, וזה שטר מוקדם ופסול. ואם לא היה ראש השנה למלכים, לא היינו יודעים אם כסלו קודם לתמוז והוי שטר מוקדם ופסול או תמוז קודם לכסלו והוי שטר מאוחר וכשר.

תנו רבנן

א. מלך שעמד בכ"ט באדר, כיון שהגיע א' ניסן עלתה לו שנה, ועכשיו בא' ניסן נקראת שנה שנייה.

וקמ"ל שניסן ראש השנה למלכים, ויום אחד בשנה חשוב שנה.

ב. ואם לא עמד אלא בא' בניסן, אין מונין לו שנה שנייה עד שיגיע לניסן אחר.

וקמ"ל שאע"פ שמנה אותו למלך באדר, כיון שלא עמד למלך עד ניסן, לא נחשב שנה שנייה עד שיגיע לניסן אחר.

תנו רבנן

א. מת באדר ועמד אחר תחתיו באדר, מונין שנה לזה ולזה, וקמ"ל דלא אמרינן כיון שמונים תחלה ממלך ראשון, אין מונים למלך שני בשנה זו, קמ"ל שמונים לאיזה מהם שירצה.

ב. מת בניסן ועמד אחר תחתיו בניסן מונים שנה לזה ולזה, וקמ"ל שאפילו בתחלת שנה, אפילו מלך רק יום אחד, אפילו הכי אמרינן יום אחד בשנה חשוב כשנה.

ג. מת באדר ועמד אחר תחתיו בניסן מונה ראשון לראשון ושני לשני, וקמ"ל שאע"פ שמנה אותו באדר, ועוד שהיה מלך בן מלך (ומלכות ירושה היא), אפ"ה כיון שלא עמד למלך עד ניסן, לא נחשב אדר לשנה.

ראש השנה דף ב:

א"ר יוחנן מנין למלכים שאין מונים אלא מניסין?
 "ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה **לצאת בני ישראל מארץ מצרים**
 בשנה הרביעית..... **למלך שלמה על ישראל**
 מקיש יציאת מצרים שמונים מניסין למלכות שלמה, שגם במלכות מונים מניסין

קושית הגמרא - מנין שיציאת מצרים מונים מניסין? דלמא מתשרי מנינן?
תירוץ - אינו מסתבר, דהא נאמר במיתת אהרן בחדש החמישי (**אב**) **בשנת הארבעים** לצאת בני ישראל מארץ מצרים ונאמר במשנה תורה בחדש י"א (**שבט**) **בשנת הארבעים**
 וג"ש **שנת הארבעים** שנת הארבעים, מה מיתת אהרן נאמר בו מיציאת מצרים, ה"ה משנה תורה מיצ"מ
 וא"כ ראינן שתשרי לאו ראש השנה למנין יציאת מצרים, דאם היה ראש השנה היה צריך לכתוב שנת מ"א במשנה תורה ולא שנת מ'
קושית הגמ' - ואימא שמעשה משנה תורה היה קודם למיתת אהרן וא"כ הוי ראייה להיפך שאין ראש השנה בין שבט לאב, וא"כ הדרה קושיא דלמא מנינן יציאת מצרים מתשרי
תירוץ - זה אינו מסתבר דכתיב במשנה תורה "אחרי הכותו את סיחון", וכשמת אהרן עדיין סיחון קיים, ואלא מאי שמיתת אהרן קודמת למשנה תורה, ולא שייך ר"ה בין אב לשבט.